

त्वमस्येति अस्य चक्रस्य आत्मापि चायं नमसर्वावापृथिवीमयेत्येवं रूपस्य धीसाधनकलापस्य ब्रह्मलाभहेतोः दुर्वारस्य अनेकां तिकस्य अनिवर्त्तिनः आत्यंतिकस्य सत्त्वेनेभिनासत्वगुणरूपेणा वरणेन च धारास्थानीयेन निरुद्धस्य प्रवर्त्तको मुख्यानुष्ठाता ॥ २६ ॥ इत्याश्वमेधिके पर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥ ३२ ॥ ॥ ७ ॥ समाप्ता ब्रह्मविद्या ससाध नाथजीवन्मुक्त्यवस्थामाह नाहमित्यादिना तथेत्यथादेहात्मवादिनः ॥ १ ॥ पश्यसे कर्मव्यतिहारेतद् त्वद्द्वारं मां त्वं त्वत्त्वत्थायथासंगिनं पश्यसि तथानाहमस्मीत्यर्थः आत्मनः सर्वात्मत्वं सर्वस्य चात्ममात्र

त्वमस्य ब्रह्मलाभस्य दुर्वारस्यानिवर्त्तिनः ॥ सत्त्वेनेमि निरुद्धस्य चक्रस्यैकः प्रवर्त्तकः ॥ २६ ॥ इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्वणि अनुगीतापर्वणि ब्राह्म णगीतासु द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥ ३२ ॥ ॥ ७ ॥ ब्राह्मण उवाच नाहं तथा भीरुचरामिलोके यथा त्वं मां तर्जयसे स्वबुद्ध्या ॥ विप्रोऽस्मि मुक्तोऽस्मि व नेचरोऽस्मि गृहस्थधर्माव्रतवांस्तथास्मि ॥ १ ॥ नाहमस्मि यथामां त्वं पश्यसे च शुभाशुभे ॥ मया व्याप्तमिदं सर्वं यत्किंचिज्जगतीगतं ॥ २ ॥ ये केचिज्जंतवोलोके जंगमाः स्यावराश्वह ॥ तेषां मामंतकं विद्धि दारुणमिव पावकं ॥ ३ ॥ राजपृथिव्यां सर्वस्यामथवापि त्रिविष्टपे ॥ तथा बुद्धिरियं वेत्ति बुद्धिरेव धनं मम ॥ ४ ॥ ए कः पंथा ब्राह्मणानां येन गच्छति तद्द्विदः ॥ गृहेषु वनवासेषु गुरुवासेषु भिक्षुषु ॥ ५ ॥ लिंगैर्बहुभिरव्यग्रैरेका बुद्धिरुपास्यते ॥ नानालिंगाश्रमस्थानां येषां बुद्धिः श मालिका ॥ ६ ॥ ते भावमेकमायां तिसरितः सागरं यथा ॥ बुद्ध्यायं गम्यते मार्गः शरीरेण न गम्यते ॥ आद्यंतं वतिकर्माणि शरीरं कर्मबंधनं ॥ ७ ॥ तस्मात्ते सुभगे नास्ति परलोककृतं भयं ॥ तद्भावभावनिरता ममैवात्मानमेष्यसि ॥ ८ ॥ इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्वणि अनुगीतापर्वणि ब्राह्मणगीतासु त्रयस्त्रिंशो ध्यायः ॥ ३३ ॥ ॥ ७ ॥ ब्राह्मण्युवाच नेदमत्यात्मना शक्यं वेदितुं नाकृतात्मना ॥ बहुचाल्यं च संक्षिप्तं विष्णुतंच मतं मम ॥ १ ॥ उपायंतं म मब्रूहि येनैषालभ्यते मतिः ॥ तन्मन्ये कारणं त्वत्तोयत एषा प्रवर्त्तते ॥ २ ॥ ब्राह्मण उवाच अरणीं ब्राह्मणीं विद्धि गुरुस्योत्तरारणिः ॥ तपःश्रुतेभिर्मभीतो ज्ञानाग्निर्जायते ततः ॥ ३ ॥

त्वं ज्ञानफलं प्रतिपादयतिसाद्धेन मयेति ॥ २ ॥ ३ ॥ आमोतिस्वराज्यमित्यादिश्रुत्यर्थसंगृह्णाति राज्यमिति ॥ ४ ॥ एकः पंथाः ज्ञानरूपो नाव्यः ब्राह्मणानां ब्रह्मविदां ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ सुभगे ईश्वरि शरीरबंधनिर्मुक्तत्वात् परलोकः अनात्मलोकः तद्भावो मदात्मभावः तस्य भावो भावना ॥ ८ ॥ इत्याश्वमेधिके पर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे त्रयस्त्रिंशो ध्यायः ॥ ३२ ॥ ॥ ७ ॥ उक्तमर्थमाक्षिपति नेदमिति ॥ १ ॥ मन्वेजानीयां ॥ २ ॥ ब्राह्मणी बुद्धि तपः मननमिदं विध्यासनात्मकमालोचनं श्रुतं वेदांतमश्रवणं आत्मावा अरे द्रष्टव्यः श्रीतत्त्वोक्तं त्वयो विधिप्यासितव्य इति आत्मदर्शनानुवादेन अश्रवणादिविधानात् ॥ ३ ॥